

Asia: VN/35738/2024

Lausuntopyyntö metsätalouden kannustejärjestelmän muuttamista koskevista laki- ja asetuseräluonnoksista

Kommentit hallituksen esityksen muutosehdotuksista

Yleinen lausuntonne kokeiluhankkeiden tuista

-

Muu palautteenne seuraavista asioista

Taimikon ja nuoren metsän hoito (13 §)

-

Suojavyöhykkeen jättäminen (23 b §)

-

Suon ennallistaminen (23 c §)

-

Lehdon luonnonhoito (23 d §)

-

Tarjouskilpailumenettelyn toimivuus (11 a §, 25 a-d §)

-

Hoito- ja kunnossapitovelvoite (40 §)

-

Muut muutokset (lakiehdotus 5 §, 8 §, 10 §, 16 a §, 23 a §, 33 §, 35 §, 46 §)

-

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

-

Muut huomiot

Muita huomioita

-

Kommentit valtioneuvoston asetuksen muutosehdotuksista

Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen määrä (8 §)

Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki olisi 20 euroa korkeampi hehtaaria kohden silloin, kun kohteelle on jätetty keskimääräistä enemmän lehtipuuta. Arvion mukaan taimikon ja nuoren metsän hoidon korkeampaa tukea voitaisiin hakea noin 80 000–100 000 hehtaarille, joten tuen tarve olisi 1,6–2,0 miljoonaa euroa. Jotta määrärahan käyttö pysyisi valtiontalouden kehyspäästösten mukaisissa raameissa, alennettaisiin taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen määrää 200 eurosta hehtaarille 180 euroon hehtaarille. Eli tässä ei siis palkittaisi jätetystä ylimääräisestä lehtipuustosta vaan sillä saisi nykyisin tuen. Ja he, jotka eivät jättäisi enemmän lehtipuuta pystyyn, niin heiltä tukea pienennettäisiin. Mielestämme tämä ei ole reilua ja kohtuullista varsinkin, jos pilotointi

saattaisi kohdistua ja vaikuttaa eri alueisiin eri tavalla eikä se välttämättä tue valtakunnallisesti kaikkia alueita yhtäpaljon. Tässä siis rangaistaisiin heitä, jotka taimikon hoidossa eivät jättäisi riittävästi lehtipuuta kasvamaan havupuun sijaan. Lisäksi kokeilu-aika on liian lyhyt konkreettisten tulosten selvittämiseksi (n. 1 v 6 kk – 1 v 8 kk) Taimikonhoidon tukea ei saa laskea 20 eurolla tämän pilotin takia, koska kaikissa taimikoissa kehityskelpoisen lehtipuusuuden lisääminen

ei ole mahdollista.

Kokeiluhankkeiden tukiehdot

Taimikon ja nuoren metsän hoitokäsittelyn jälkeinen lehtipuun osuus (7 a §)

-

Suojavyöhyke (30 b §)

-

Ennallistettava suo (30 d §)

-

Lehdon luonnonhoidon kohde (30 f §)

-

Kokeiluhankkeiden valintaperusteet

Suojavyöhykkeen jättäminen (30 c § ja liite 1)

-

Suon ennallistaminen (30 e § ja liite 2)

-

Lehdon luonnonhoito (30 g § ja liite 3 ja 4)

-

Kokeiluhankkeiden tuloksen saavuttamisen pisteytys

Suon ennallistaminen (30 h § ja liite 5)

-

Lehdon luonnonhoito (30 h § ja liite 6)

-

Asetuksen vaikutukset

Miten arvioitte asetuksen pääasiallisia vaikutuksia (luku 4)?

1) Yksi huomiostamme on, että tukien maksamisen metsänomistajallekin aiheutuvasta lisääntyvästä byrokratiasta tuo riskin, että jää ilman tukea, vaikka käyttäisi resursseja tuen hakemiseen ja metsähoidon valmisteluun. Myös se, että tuki tulisi vasta kahdeksan (8) vuoden kuluttua, on ongelmallista. Kuka takaa, että silloin valtiolla olisi rahaa tukien maksamiseen. Esimerkiksi hirvet ovat syöneet Pohjois- Karjalan metsätiloilla kaikki haavat, pihlajat ja koivuakin kuusitaimikossa. Männyt on syöty myös pahasti ennen TriCon ruiskutusta. Lehtipuun lisäämisen tavoite taimikoissa ei ainakaan kannattaisi tuolla 20€:n nimellisellä lisätuella hirvien takia. Jos haluaa lehtipuiden säilyvän, niin ne on käsiteltävä Tricolla 2 kertaa vuodessa, siitä tulee kuluja enemmän kuin tuo 20€.

2) Pilotointiin tulisi varata lisämääräraha. Se ei voi olla pois nykyisistä Metka-tuista, joista taimikonhoidon tuki loppui kesken viime vuonna ja loppuu tänäkin vuonna.

Soiden ennallistamisessa ja lehtojen hoidossa tuloksesta maksetaan tukea vasta 8 vuoden päästä. Pilotointi kestää kuitenkin vain pari vuotta? Eihän tuossa pilotoitavat asiat ehdi tapahtua pilotin aikana. Tässä ehdittäisiin pilotoida vain tukien hakua/kilpailutusta, ei nähtäisi mitään vaikutuksia.

Suo- ja lehtokohteiden tukikohteiden tunnistamiseen ei varmaankaan keskiverto maanomistajan taidot riitä. Nämä olisivat käytännössä asiantuntijapalveluita ja maksaisivat maanomistajalle. Joten iso riski, että tulee kuluja tuen haun järkevyyden kartoittamisesta ja jää sitten vielä mahdollisesti ilman tukea.

3) Vaikuttaa siltä, että kehitteillä on valtava lisäys hallintobyrokratiaan. Se ulottuu metsänomistuksen kannalta pitkälle tulevaisuuteen, myös yli metsän omistuksen vaihtumisen. Esityksessä unohdetaan lähes täysin se, että metsänomistajat eivät ole metsässä kahdestaan viranomaisten kanssa. Sorkkaeläinten määrä vaikuttaa metsän kuvaan erittäin paljon verrattuna aikaan ennen 90-lukua. Mäntyä ja osin myös lehtipuuta on mahdoton kasvattaa ilman torjunta-aineita. Eläimet pitäisi ennallistaa 60-luvun tasolle. Puoli miljoonaa tietojärjestelmien muutosten

tekemiseen on reilusti aliarvioitu, miljoonakin saattaa olla vähäinen summa. Onko tämä liian nopeasti liian paljon resursseja vielä hanke kustannustehokas ja vaikuttavuudeltaan odotettu?

4) Pilotoinnit tarvitsevat aina runsaasti aikaa ja resursseja, kuten viestintää niin metsänomistajille, viranomaisille, sidosryhmille kuin kansalaisillekin. Lisäksi tarvitaan neuvontaa, koulutusta ja esityksen mukaan myös uusia melko hintavia tietojärjestelmiä sekä uutta osaamista toimijoilta. Riittääkö lyhyt pilotointiaika toteuttamaan tämän kaikki laadukkaasti ja voidaanko pilotoinnin tuloksista saada näin ollen luotettavia tuloksia? Nykyinen Metka-kannustejärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2024, heikentääkö pilotointi Metkan toteutumista?

Muut huomiot

Muita huomioita

Aikaisemmin hallitusneuvotteluissa juuri METKA/Kemeraan suunnattiin määräraha-alenema, koska rahan käyttö oli ollut reilusti alle valtion budjetin 2021 ja 2022. Nyt ollaan rahan käytössä budjettiin nähden (38m€ pl. metsäluonnon hoidon edistäminen) aika lailla tapissa. Koska puumarkkinoilla hintataso on noussut myös rangoille, näemme etteivät määrärahalisäykset suuressa määrin ole tässä valtiontalouden tilanteessa realistisia - ellei tuosta metsäluonnon hoidon edistämisestä saisi tuota lisärahaa lehtipuu(taimikon) hoitoon? Tulevaisuudessa tarvetta lisätä määrärahoja voi todennäköisesti syntyäkin.

Kommentit maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muutosehdotuksista

Hakemuksella ilmoitettavat tiedot (2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §)

-

Toteuttamissuunnitelma (7 §, 13 a §, 13 b §)

-

Toteutusilmoituksella ilmoitettavat tiedot (14 §, 15 §, 21 a-d §)

-

Muut huomiot

Muita huomioita

-

Kärki Ella

Suomen KD ry:n Maa- ja metsätaloustyöryhmä - Suomen
Kristillisdemokraatit r.p / MMT-poliittisen työryhmän puheenjohtaja Sami
Kilpeläinen, varapuheenjohtaja Ahti-Pekka Vornanen, sihteeri Ella kärki